

DEPARTMENT
of JOURNALISM
Yuriy Fedkovych
Chernivtsi National University

Чернівецький
національний університет
імені Юрія Федьковича

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА

ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Мета
завдання
компетентності

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

Кафедра журналістики

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Галузь знань **06 Журналістика**
Спеціальність **061 Журналістика**
Освітня програма **Журналістика та кросмедійність**

Чернівці
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2024

УДК 070:378.147.091.33-027.22
Н-313

Програма ухвалена Вченою радою
філологічного факультету Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича

Протокол №12 від «20» травня 2024 р.

Укладачі:

Любов Василик – докторка наук із соціальних комунікацій, доцентка кафедри журналістики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Оксана Савчук – кандидатка наук із соціальних комунікацій, доцентка кафедри журналістики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Н-313 Наскрізна програма практичної підготовки студентів : навч.-метод. посібник. / Уклад. : Любов Василик, Оксана Савчук. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т, ім. Ю. Федьковича. 2024. 36 с.

Подано рекомендації та методичні вказівки щодо виконання практики, метою якої є формування у майбутнього фахівця професійних практичних знань і навичок, необхідних для подальшої роботи.

Рекомендовано для студентів галузі знань 06 Журналістика денної та заочної форм навчання.

УДК 070:378.147.091.33-027.22

ЗМІСТ

Вступ	4
Мета, завдання практик, компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти у процесі проходження практик.....	5
Види та терміни проходження практик.....	12
Бази практики.....	16
Інформаційний обсяг практик.....	20
Індивідуальні завдання.....	27
Форми і методи контролю	27
Підведення підсумків практики	27
Критерії оцінювання	30
Додатки	31

ВСТУП

Практика здобувачів вищої освіти – обов'язковий компонент освітньо-професійної програми «Журналістика та кросмедійність» спеціальності 061 Журналістика галузі знань 06 Журналістика для здобуття другого (магістерського) рівня освіти.

Наскрізну програму практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича розроблено відповідно до «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.93р. №93, «Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича», затвердженого Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та введеного в дію протоколом ректора №7 від 31.08.2020 року, Закону України «Про освіту» № 2145–VIII від 05.09.2017 р., Закону України «Про вищу освіту» № 1556–VII від 01.07.2014 р., листів Міністерства освіти і науки України від 07.02.09 р. 1/9–93 «Про практичну підготовку студентів», рекомендацій про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, розроблених Державною науковою установою «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» у 2013 році. А також на основі стандарту вищої освіти за спеціальністю 061 Журналістика галузі знань 06 Журналістика для другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 08.11.2022 р. № 994.

Основним навчально-методичним документом як для студентів, так і для керівників практик від університету та бази практик є наскрізна програма практики: вона пропонує чітку структуру, системність, єдиний підхід щодо організації та проведення практики. Мету, завдання практик, компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти у процесі проходження практик

Мета практики – навчити здобувачів вищої освіти застосовувати у професійній (практичній) діяльності сучасні методи, форми організації праці в галузі їхньої майбут-

ньої професії, формувати у них на базі одержаних в університеті знань професійні уміння і навички для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах, виховувати потребу систематично оновлювати свої уміння, вести наукові дослідження та творчо застосовувати отримані знання у практичній діяльності.

Практика здобувачів освіти передбачає безперервність та послідовність її проведення, забезпечення достатнього обсягу практичних знань та умінь відповідно до ОР «Магістр».

Завдання практик:

- забезпечити умови для практичної реалізації набутих в університеті знань, розвитку творчих здібностей здобувачів освіти;

- сприяти цілісному засвоєнню студентами комплексності теоретичних знань та практичних навичок;

- формувати у здобувачів освіти вміння самостійно вирішувати журналістські завдання та презентувати результати своєї діяльності;

- закласти основи досвіду професійної діяльності майбутнього фахівця.

Компетентності:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері журналістики.

Загальні компетентності

ЗК02. Здатність планувати час та управляти ним.

ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК09. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК03. Здатність приймати ефективні рішення у сфері журналістики.

СК05. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити

власні висновки з питань журналістики, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефаківців, зокрема до осіб, які навчаються.

СК06. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі журналістики у широких та/або мультидисциплінарних контекстах, за умов неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

СК07. Здатність забезпечувати та оцінювати стратегічний розвиток команди.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

PH05. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології під час створення медіапродуктів.

PH06. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

PH07. Дискутувати зі складних комунікаційних проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

PH13. Організовувати роботу колективу, забезпечувати професійний розвиток його членів та досягнення поставлених цілей.

Види та терміни проходження практик

Види практики	Курс	Семестр	Тижнів	Кількість кредитів ECTS	Форма контролю
Виробнича	У	X	4	10	Іспит
Асистентська	УІ	XІ	5	10	Іспит

Бази практик

Базами практик для здобувачів другого рівня вищої освіти є установи, підприємства та організації, структурні підрозділи університету, які відповідають освітній програмі, навчальному плану спеціальності «Журналістика» та нормативним вимогам. Відповідно з редакційними ко-

лективами різних видів медіа укладаються довготривалі чи короткотривалі договори. Перелік баз практик змінюється, що зумовлено факторами ринкової конкурентоспроможності медійних організацій, правом здобувача освіти обирати базу практики, можливістю студента проходити практику за майбутнім чи теперішнім місцем працевлаштування, сучасними тенденціями професії журналіста.

Організація та керівництво практикою

Відповідальність за організацію та контроль над проходженням практики покладається на першого проректора. Завідувач практики університету і декан факультету забезпечують організацію та проведення практики.

Практична підготовка здійснюється в умовах професійної діяльності під організаційним, науково-методичним керівництвом факультетського керівника практики, завідувача та викладачів випускової кафедри і фахівця від бази практики.

Перед початком практики керівник від кафедри проводить для здобувачів вищої освіти настановчу конференцію консультативного характеру з метою їх ознайомлення з такими важливими аспектами: наказом про розподілення на бази практики, програмою практики, правами та обов'язками практикантів та їх керівників; інструктажем із техніки безпеки. У разі не проходження інструктажу студент не допускається до практики; практиканти отримують необхідні документи (направлення, щоденник, індивідуальні завдання, методичні рекомендації тощо), відповідні настанови щодо звітності, методів контролю та критеріїв оцінювання. Контроль щодо виконання програми покладається на керівника практики від кафедри.

Обов'язки керівників практики від кафедри:

- надавати здобувачам вищої освіти консультації з приводу різних питань організації практики;
- ознайомлювати їх із програмою проходження практики;
- представити студентів керівництву бази практики та закріпити їх за керівниками від бази практики;

- своєчасно отримати від керівництва бази практики виписки з наказу про прийняття здобувачів вищої освіти на практику та призначення керівників практики від бази практики;
- під час проведення постійно контролювати забезпечення нормальних умов праці;
- провести інструктажі з техніки безпеки та охорони праці;
- контролювати виконання практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку;
- надавати здобувачами освіти методичну допомогу щодо вирішення завдань, визначених програмою практики;
- оцінити матеріали практики;
- брати участь у засіданнях комісії при складанні здобувачами вищої освіти іспиту за підсумками практики;
- подавати завідувачу катедри та керівнику практики від факультету письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями та пропозиціями щодо її покращення.

Керівник практики має право:

- одержувати від факультетського керівника практики роз'яснення з приводу організації практики;
- надавати рекомендації та пропозиції щодо покращення практики;
- відвідувати бази практик для контролю проходження практики здобувачами вищої освіти.

Обов'язки керівників практики від бази практики:

- забезпечити необхідні умови для виконання студентом програми практики;
- провести інструктивну нараду зі здобувачами вищої освіти;
- ознайомити з організацією роботи редакції та свого відділу;
- простежити облік виходів на роботу студента-практиканта (про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти керівника практики від кафедри);
- заборонити використовувати працю здобувачів вищої освіти на посадах, що не відповідають вимогам

практики та спеціальності;

- надати можливість не тільки для написання журналістських творів, але й для реалізації професійних обов'язків;

- сприяти проведенню практикантами науково-дослідної роботи;

- після закінчення практики надати виробничу характеристику, в якій врахувати всі аспекти діяльності студента-практиканта, з рекомендованою оцінкою за підписом керівника бази практики.

Право керівника від бази практики:

- надавати пропозиції та рекомендації щодо покращення практики;

- припинити проходження практики здобувача вищої освіти, який не дотримується правил службової дисципліни та систематично не виконує завдання програми практики;

- здійснювати контроль за виконанням завдань практикантами;

- брати участь у роботі комісії при підбитті підсумків практики.

Здобувачі вищої освіти при проходженні практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики консультації з організаційних та методичних питань, програму практики, завдання;

- ознайомитись зі змістом практики та індивідуальними завданнями;

- своєчасно прибути на базу практики;

- виконувати правила внутрішнього розпорядку медійної організації;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками її керівників;

- вивчити і дотримуватись правил проходження практики, охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії;

- нести відповідальність за виконану роботу;

- своєчасно подати керівнику практики звітну доку-

ментацію, що вимагається програмою практики;
- захистити практику на кафедрі.

Права здобувачів вищої освіти:

- перед проходженням практики одержати в складі групи інструктаж від керівника групи;
- ознайомитись з характеристикою, що видана керівниками баз практики;
- надавати пропозиції щодо вдосконалення практики;
- можливість повторного проходження практики без відриву від навчання за умови поважної причини, підтвердженої довідкою чи лікарняним листом.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ПРАКТИК

Інформація про
виробничу практику

Вступ

Практика – це невід’ємна складова навчального процесу підготовки фахівців з вищою освітою. Виробнича практика має на меті поглиблення знань, набутих у процесі навчання, розвиток практичних навичок майбутніх журналістів, розв’язання прикладних задач і підготовку здобувачів вищої освіти до самостійної роботи у різних сферах діяльності медій. Цей вид практики має дуальний характер: формування професійно-виробничих рис «універсального журналіста», уміння застосовувати теоретичні знання на практиці, надає можливість зібрати та створити матеріали наукового та творчого спрямування для кваліфікаційної роботи.

Робоча програма практики забезпечує комплексний підхід до організації практичної підготовки, системності, безперервності та наступності навчання здобувачів вищої освіти, сприяє формуванню та вихованню висококваліфікованого фахівця.

Виробничу практику студенти проходять у різних видах медіа за вибором, з урахуванням спроможності баз практики. В умовах дистанційного навчання – за місцем роботи або проживання. Процес проходження практики містить такі етапи: ознайомлення із медіа, створення журналістських текстів, оформлення звітної документації, підбиття підсумків.

Мета і завдання практики

Мета:

- закріпити теоретичні знання із фахових дисциплін та удосконалити практичні навички для подальшої реалізації їх у професійній діяльності;
- поглибити уміння щодо створення та промоції журналістських матеріалів для різних видів медій;
- сприяти реалізації творчих здібностей;
- допомогти визначитись із тематичною та фаховою спеціалізацією;
- засвоїти принципи журналістської етики та взаємини у редакційному колективі;
- зміцнити та розвинути свідомість вибору майбутньої професії;

- надати можливість збору фактичного матеріалу та реалізації творчих доробків для виконання кваліфікаційних робіт.

Завдання:

- написати журналістські матеріали в інформаційних, аналітичних та художньо-публіцистичних жанрах;
- закріпити фахові вміння у процесі створення та випуску газети / радіо чи телепрограми, аудіо- та відео-подкасту;
- реалізувати навички створення інтернет-матеріалів;
- ознайомитись з редакційним менеджментом та маркетингом;
- бути активним творцем кросмедійного контенту;
- вміти виконувати поставлені завдання професійного спрямування.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти у процесі проходження практики

Програмні компетентності:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері журналістики.

Загальні компетентності

ЗК02. Здатність планувати час та управляти ним.

ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК09. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК03. Здатність приймати ефективні рішення у сфері журналістики.

СК06. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі журналістики у широких та/або мультидисциплінарних контекстах, за умов неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

СК07. Здатність забезпечувати та оцінювати стратегічний розвиток команди.

Програмні результати навчання

PH05. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології під час створення медіапродуктів.

PH06. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

PH10. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з організацією нових медіаустанов та інституцій.

Завдання практики

Вид медіа	Кількість робіт
Друковані медіа	3 матеріали аналітичних / публіцистичних жанрів та 4 інформаційних, в т.ч. на сайті видання, план / макет газетної шпальти / фоторепортаж, інфографіка
Аудіовізуальні медіа	Змонтована 1 аудіо- чи відео-програма тривалістю від 10 хв. Створення аудіопродукту із власною начиткою тексту (тривалістю не менше 7 хв.) та 5 аудіо- / відеосюжетів до інформаційних / тематичних передач, або 2 передачі за жанрово-тематичним спрямуванням, або 3 сюжети та 1 передача; а також 3 замітки на сайт
Інтернет-медіа	Створення 12 заміток для стрічки новин, або 5 заміток та 4 аналітичні публікації, або 5 заміток та 3 відеосюжети / фоторепортажі / інфографіки

У процесі проходження практики здобувачі освіти повинні:

знати:

- види діяльності медіа;
- права та обов'язки журналіста;
- структуру медійної організації, штатний розклад редакції, правила внутрішнього трудового розпорядку;

- концепцію медіа, його аудиторію;
- методи збирання інформації, роботу із джерелами;
- правила входження в роботу, основи комунікації у творчому редакційному колективі, у прес-службі;
- правила оформлення звітної документації;
- правила техніки безпеки.

Студент-практикант повинен уміти:

- застосовувати на практиці набуті теоретичні знання;
- реалізовувати методику підготовки журналістських матеріалів;
- орієнтуватись у проблематиці медіа;
- працювати з різними джерелами інформації, володіти усіма методами її збирання та навичками перевірки на достовірність; складати інформаційний / редакційний запит;
- аналізувати контент медій та вміти здійснювати тематичний моніторинг;
- працювати в усіх жанрах журналістики, особливо в межах парадигми аналітичних та публіцистичних жанрів;
- формувати стрічку / колонку / випуск новин;
- опанувати навички редагування текстів;
- формувати власні творче / тематичне досьє, базу джерел та контактів;
- користуватись оргтехнікою, усіма технічними засобами та технологічними операціями відповідно до специфіки медіа;
- аналізувати роботу конкретного відділу та в цілому бази практики за місцем проходження.

Бази практики:

- структури, підприємства, організації, діяльність яких відповідає професійним компетентностям, зазначеним у дипломі магістра журналістики. Здобувачі освіти можуть самостійно обирати базу практики як у всеукраїнських, так і в регіональних медіа.

Орієнтовний перелік баз практики

№ п/п	Юридична назва медійної організації	Адреса установи
1	Суспільне Чернівці	58002, м. Чернівці, вул. Братів Руснаків, буд. 3 тел. + 38 (0372) 55 36 56 код ЄДРПОУ 3772253
2	Інформаційне агентство АСС	58029, м. Чернівці, пр-т Незалежності, 111, 6 поверх тел. +38 (0372) 51 54 45 код ЄДРПОУ 31561429
3	Сайт міста Чернівці 0372	84122, м. Слов'янськ, Краматорський р-н, Донецька область, вул. Банківська, 56 тел. + 38 (050) 426 26 24 код ЄДРПОУ 42077861
4	Громадська організація «Шпальта»	58002, м. Чернівці, вул. Б. Хмельницького, 79 тел. +38 (063) 271 79 28 код ЄДРПОУ 44502687
5	Радіо «10»	58029, м. Чернівці, пр-т Незалежності, 111, 6 поверх тел. +38 (0372) 51 54 44 код ЄДРПОУ 31561429
6	Радіо «Буковинська хвиля»	58002, м. Чернівці, вул. Університетська, 20 тел. +38 (095) 275 01 00 код ЄДРПОУ 37722530
7	Телеканал «Чернівецький Промінь»	58002, м. Чернівці, вул. Університетська, 20 тел. +38 (066) 937 41 45 код ЄДРПОУ 37722525
8	Телерадіокомпанія С4	Чернівці, вул. Мініна, 2 код ЄДРПОУ 31561607 тел. +38 (0372) 58 52 22 Факс +38 (0372) 58 40 42
9	Телерадіокомпанія «ТВА»	Чернівці, вул. 28 Червня, 44 тел. + 38 (066) 154 33 45 код ЄДРПОУ 14260868
10	Газета «Погляд»	58029, м. Чернівці, пр-т Незалежності, 96, тел. +38 (068) 286 37 06 код ЄДРПОУ 1727206927

11	Газета «Молодий Буковинець»	58000, Чернівці вул. Головна, 41 тел. +38 (0372) 55 34 82 +38 (0372) 22 00 94 код ЄДРПОУ 02476310
12	Газета «Буковина»	58000, Чернівці вулиця Українська, 22 тел. +38 (050) 935 907 код ЄДРПОУ 02476296
13	Газета «Вільне життя»	59300, м. Кіцмань, вул. Незалежності, 62 А тел. +38 (037) 362 39 72 тел. +38 (050) 979 10 24 код ЄДРПОУ 02476362
14	Сайт KitsmanCity	59300, м. Кіцмань, вул. Незалежності, 62А тел. +38 (037) 362 39 72 тел. +38 (050) 979 10 24 код ЄДРПОУ 02476362

Оформлення звітної документації здобувачами вищої освіти та підведення підсумків практики

Після завершення практики студент у триденний термін подає до захисту на кафедрі звітні документи у папці (звіт, заповнений щоденник практики, характеристику від керівника бази практики з рекомендованою оцінкою, вирізки / копії публікацій в газеті, скрини публікацій на сайтах, аудіо- та відеоматеріали та роздруковані тексти до них, вказуються адреси доступу до електронних ресурсів зберігання).

Критерії оцінювання

- вчасність виконання завдань;
- дотримання трудової та виробничої дисципліни;
- якість публікацій / ефірних матеріалів (розкриття теми, дотримання стандартів журналістики, оригінальність подачі);
- кількість публікацій відповідно до умов / програми практики;
- належне оформлення звітної документації та захист практики.

Оцінка виводиться сумарно з оцінок керівника бази практики (до 70 балів), керівника практики від кафедри (до 20 балів), кафедральної комісії за звіт / захист практики (до 10 балів). Керівник від бази практики оцінює показники 1–3, керівник від кафедри оцінює показники 3–4.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гарачковська О. О. Жанри журналістики в системі друкованих ЗМІ : навч. посіб. Київ : Видавничо-поліграфічна база КНУКіМ, 2019. 344 с.
2. Гарачковська О. О. Новинна журналістика в системі ЗМІ. Digital media: становлення новітньої комунікації : колект. монографія / за ред. М. М. Поплавського, Л. О. Кочубей. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2020. 244 с. С. 163-188.
3. Голуб О. Медіакомпас: путівник професійного журналіста: практичний посібник. Київ: ТОВ «Софія-А», 2016. 184 с.
4. Іванова О., Мойсеєва О., Стеблина Н. Місцева преса: посібник для ЗМІ. Як регіональним журналістам працювати за часів нових медіа та кризи демократії / Під ред. О. Іванової. К.: ТОВ «Бізнесполіграф», 2019. 232 с.
5. Карпенко В. Журналістська творчість: теоретично-методичні та практичні засади. К.: Університет «Україна», 2012. 164 с.
6. Квіт С. Масові комунікації. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 352 с.
7. Михайлин І. Основи журналістики. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 496 с.
8. Мой Д., Ордольфф М. Телевізійна журналістика: Практична журналістика, том 62 / За заг. ред. В. Ф. Іванова; Пер. з нім. В. Клименка. К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. 234 с.
9. Почепцов В. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології XXI століття. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2017. 168 с.
10. Редакційні настанови Бі-Бі-Сі. Для редакторів випусків новин та інформаційних програм. К., 2005.
11. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 407 с.
12. Холод О. Комунікаційні технології. Центр навчальної літератури. 2019. 211 с.
13. Чекмишев О. Основи журналістики. Академія, 2021. 168 с.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ПРАКТИК

Інформація про
асистентську практику

Вступ

Асистентська практика – це обов'язкова складова ОП «Журналістика та кросмедійність». Асистентську практику студенти проходять на базі кафедри журналістики на другому курсі магістратури в четвертому семестрі впродовж 2 місяців. На час проходження практики вони стають асистентами — помічниками викладачів кафедри, вивчають структуру навчальних та робочих планів, зміст силабусів та навчально-методичних комплексів дисциплін. Вони навчаються працювати зі студентами молодших курсів, викладати фахові дисципліни — складати план лекції та змістовно її наповнювати, добирати ілюстративні практичні приклади з медіа та опрацьовувати фахові джерела, планувати зі студентами журналістські матеріали, готувати майстер-клас з «Медіаграмотності» для студентів університету, які вивчають цю вибірккову дисципліну, а також допомагають викладачам кафедри у методичній роботі, навчаються оцінювати виконані студентами завдання.

У результаті проходження практики магістри повинні знати специфіку роботи над науковою проблемою; вміти добирати фахові видання з журналістики; знати алгоритм їх пошуку (сайти наукових бібліотек); методи збирання та опрацювання наукової інформації; принципи створення наукових публікацій. Магістри мають вміти опрацьовувати наукову інформацію; шукати різномірні джерела інформації; визначати головне та другорядне в отриманих даних; логічно й послідовно викладати думки. Всі ці вміння вони мають залучати для викладацької діяльності: формулювати актуальність, мету і завдання лекції; правильно будувати її структуру; доступно й цікаво, з прикладами викладати зміст лекційного заняття в аудиторії; користуватись технічними засобами при викладанні.

Асистентська практика має сформувані фахове аналітичне мислення, науково-пошукові та викладацькі навички магістрів. Під час її проходження магістри повинні поєднувати теоретичні знання з практичним умінням та навичками, щоб сформувані свої професійні якості дослідника і викладача. Важливо оволодіти специфікою викладання журналістських дисциплін та закріпити її у

практичній діяльності, знати та застосовувати прийоми і принципи викладу наукової інформації, особливості роботи з різними науковими джерелами, вміти складати план лекції, користуватися науковими методами, знати принципи наукової бібліографії.

Одне з головних завдань магістрів-практикантів полягає в тому, що вони повинні закріпити знання про бази наукової інформації (наукові видання, архіви, бібліотеки, онлайн-ресурси та пошукові системи), оволодіти навичками підготовки та написання наукової статті – це є апробацією теми їхнього магістерського дослідження та підтвердженням їхньої кваліфікації як науковця-дослідника. Студент має навчитися висвітлювати історію вивчення питання, правильно формулювати актуальність та новизну наукової проблеми, ставити цілі власного дослідження, чітко формувати об'єкт та предмет наукового пошуку, володіти науковою методологією, застосовувати її при дослідженні. Він повинен вміти написати анотацію до власної наукової статті та визначити ключові слова, якими оперує.

Магістри-практиканти мають ознайомитися з бібліотекою кафедри, залучати її фонди до наукової та викладацької діяльності, особливо найновіші джерела. Практиканти повинні вміти грамотно підготувати лекцію та семінар, вести обговорення проблем, грамотно формулювати виклад матеріалу та володіти прийомами викладацької аргументації.

Робоча програма практики забезпечує комплексний підхід до організації практичної підготовки, системності, безперервності та наступності навчання здобувачів вищої освіти, сприяє формуванню та вихованню висококваліфікованого фахівця.

В умовах дистанційного навчання студенти можуть проходити цю практику в онлайн-форматі.

Мета і завдання практики

Мета:

- закріпити теоретичні знання із фахових дисциплін та удосконалити практичні навички для подальшої реалізації їх у професійній діяльності;

- поглибити знання, отримані у процесі вивчення ОК «Журналістська освіта і наука», «Методологія медіадосліджень», «Викладання фахових дисциплін у ЗВО», «Майстер-клас з медіаграмотності» та «Науковий практикум»;

- сформувати у магістрів розуміння фахових вимог до професійної освіти журналіста;

- виховувати викладацькі якості;

- сприяти реалізації творчих та наукових здібностей;

- засвоїти принципи викладацької етики у колективі;

- надати можливість апробації наукового доробку для виконання кваліфікаційної роботи.

Завдання:

- ознайомитись із структурою та посадовими обов'язками викладача кафедри журналістики, з організацією роботи кафедри та з організацією навчального процесу;

- вивчити плани підготовки фахівців за першим (бакалавр) та другим (магістр) освітніми рівнями;

- вивчити структуру та процес створення силабусу й навчально-методичного комплексу з фахової дисципліни;

- засвоїти методику проведення лекційного та семінарського занять;

- вміти добирати навчальну літературу, аудіо- та відеоматеріали, приклади поліграфії для лекцій та семінарських занять;

- готувати мультимедійні презентації для навчальних курсів;

- підготувати розробки 2 лекцій та 2 семінарських занять;

- провести чотири заняття в студентській аудиторії;

- розробити майстер-клас з медіаграмотності для певної аудиторії (учні, студенти тощо);

- оцінювати відповіді та творчі роботи студентів;

- допомагати студентам працювати у кросмедійній лабораторії з технічною апаратурою;

- вести науково-дослідницьку роботу з теми власного магістерського дослідження;

- відвідувати заняття колег-магістрів, брати активну участь в їх обговоренні;

- вести щоденник практики;

- вміти виконувати поставлені завдання професійного спрямування.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти у процесі проходження практики

Програмні компетентності:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері журналістики.

Загальні компетентності

ЗК02. Здатність планувати час та управляти ним.

ЗК09. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК05. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки з питань журналістики, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

Програмні результати навчання

РН07. Дискутувати зі складних комунікаційних проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

РН13. Організовувати роботу колективу, забезпечувати професійний розвиток його членів та досягнення поставлених цілей.

Завдання практики

Місце проходження практики	Кількість робіт
Кафедра журналістики	Відвідати 10 занять колег-магістрів з їх наступним обговоренням. Розробити два лекційні та два практичні заняття. Підготувати дві мультимедійні презентації лекційних тем. Провести два лекційні заняття. Провести два практичні заняття. Розробити майстер-клас з медіаграмотності для обраної цільової аудиторії. Написати наукову статтю за темою магістерського дослідження.

У процесі проходження практики здобувачі освіти повинні:

знати:

- організацію роботи кафедри;
- права та обов'язки асистента;
- правила внутрішнього трудового розпорядку;
- розклад навчання;
- алгоритм пошуку наукової інформації для викладацької роботи;
- правила входження в роботу, основи комунікації у викладацькому та студентському колективах;
- правила оформлення звітної документації;
- правила техніки безпеки.

Студент-практикант повинен уміти:

- застосовувати на практиці набуті теоретичні знання;
- реалізовувати методику підготовки лекцій та практичних занять;
- орієнтуватись у структурі навчального курсу;
- працювати з різними науковими джерелами;
- аналізувати контент медій та вміти доносити до студентів різноманітні аспекти розвитку інформаційного простору;
- працювати зі студентами над створенням журналістських матеріалів;
- формувати зміст лекції / практичного заняття;
- опанувати навички оцінювання студентських робіт;
- формувати навички викладання;
- користуватись оргтехнікою, усіма технічними засобами та технологічними операціями відповідно до специфіки викладання предмету;
- аналізувати роботу кафедри щодо підготовки фахівців.

База практики

Кафедра журналістики, діяльність якої відповідає професійним компетентностям, зазначеним у дипломі магістра журналістики.

Оформлення звітної документації здобувачами вищої освіти та підведення підсумків практики

Після завершення практики студент у триденний термін подає до захисту на кафедрі звітні документи у папці (звіт, заповнений щоденник практики, характеристику від керівника практики з рекомендованою оцінкою, розробки проведених занять з методичною літературою та завданнями).

Критерії оцінювання

- вчасність виконання завдань;
- дотримання трудової та виробничої дисципліни;
- якість проведених занять (розкриття теми, доступність подачі);
- кількість проведених занять відповідно до умов / програми практики;
- належне оформлення звітної документації та захист практики.

Оцінка виводиться сумарно з оцінок керівника практики — викладача кафедри (до 70 балів), керівника практики від кафедри (до 20 балів), кафедральної комісії за звіт / захист практики (до 10 балів).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Різун В. Нова журналістська освіта в Україні // Збірник праць кафедри української преси. Львів, 2000. Вип. 3. С. 267-269.
2. Здоровега В. Підготовка журналістів: погляди збоку і зсередини // Збірник праць кафедри української преси. Львів, 2000. Вип. 3. С. 94-101.
3. Теорія і практика: Чого більше в сучасній журналістській освіті // Електронний ресурс: Режим доступу: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/_education/teoriya_i_praktika_chogo_bilshe_v_suchasniy_zhurnalistskiy_osviti/
4. Квіт С. Нові медіа і журналістська освіта // Творчі та організаційні особливості функціонування сучасного медійного простору: Збірник наук. праць. Т. 1. Тернопіль-Львів, 2008. С. 79-84.
5. Журналістська освіта: куди подіти теоретиків? // Електронний ресурс: Режим доступу: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/education/zhurnalistska_osvita_kudi_poditi_teoretikiv/

6. Для реформи журналістської освіти потрібна комунікація між викладачами та медіаіндустрією – експерти // Електронний ресурс: Режим доступу: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/education/dlya_reformi_zhurnalistskoi_ospiti_potribna_komunikatsiya_mizh_vikladachami_ta_mediaiindustrieyu_eksperti/

7. Які випускники журфаків потрібні медіаринку? // Електронний ресурс: Режим доступу: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/education/yaki_vipuskniki_zhurfov_kiv_potribni_mediarynku/

8. Журналістська освіта: змінити, не можна залишити як є? // Електронний ресурс: Режим доступу: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/education/zhurnalistska_ospita_zminiti_ne_mozhna_zalishiti_yak_e/

9. Для танго потрібні двоє: чи є взаємодія між освітянами та медіаіндустрією? // Електронний ресурс: Режим доступу: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/education/dlya_tango_potribni_dvoe_chi_e_vzaemodiya_mizh_ospityanami_ta_mediaiindustrieyu/

10. Щоб покращити якість журналістської освіти в Україні, потрібні альтернативні моделі навчання – Ігор Балинський // Електронний ресурс: Режим доступу: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/education/schob_pokraschiti_yakist_zhurnalistskoi_ospiti_v_ukraini_potribni_ii_alternativni_modeli_igor_balinskiy/

11. Спеціальний звіт «Стан журналістської освіти на факультетах журналістики в Україні» // Електронний ресурс: Режим доступу: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/education/spetsialniy_zvit_stan_zhurnalistskoi_ospiti_na_fakultetakh_zhurnalistiky_v_ukraini/

12. Академія викладачів журналістики // Електронний ресурс: Режим доступу: <https://www.jta.com.ua/point-of-view/>

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання для здобувачів вищої освіти можуть формувати керівник від кафедри, керівники кваліфікаційних робіт та керівники від бази практики. Мета таких завдань полягає у наданні студентам можливості реалізації вмій та навичок щодо самостійного вирішення завдань творчого, наукового чи виробничого характерів, спрямованих на розвиток фахових компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.

Форми і методи контролю

Керівники практик, упродовж проходження її здобувачами вищої освіти, здійснюють поточний контроль. Керівник від кафедри відвідує бази практик, контролює студентську присутність там, а також якість виконання поставлених перед ними завдань. Керівники від бази практики контролюють знання та навички студентів. Результати контролю відображаються у характеристиці на роботу здобувача освіти в ході практики, у перевірці щоденникових записів.

Формою підсумкового контролю проходження практики є захист, який відбувається при комісії та прирівнюється до іспиту. Бали підсумовує керівник практики.

Підведення підсумків практики

Для підведення підсумків практики на кафедрі створюється комісія, до складу якої входять завідувач кафедри, керівник практики від кафедри, керівник виду практики. За рішенням кафедри до складу комісії можуть бути включені керівники практики від баз практики, викладачі фахових дисциплін.

Після закінчення терміну проходження практики та подання документів на кафедру студенти звітують (презентація до 5 хв) про виконання робочої програми, індивідуального завдання. Загальною та характерною формою звітності здобувача вищої освіти є своєчасне подання документації, яка перевірена безпосередньо керівником від бази практики, а також керівником від кафедри. За умови відсутності одного із документів здобувач освіти до захисту не допускається.

До звітних документів належать:

1. Щоденник (Додаток 1);
2. Звіт;
3. Характеристика;
4. Творчий / Викладацький доробок практиканта.

Щоденник – документ, у якому здобувач вищої освіти під час проходження практики коротко фіксує все, що він виконував за день для виконання календарного графіка. Не рідше, як раз на два тижні, студент зобов'язаний подавати щоденник на перевірку керівникам практики. Після закінчення терміну проходження практики керівник від медійної організації вносить до цього документу відгук та оцінку роботи студента(ки), а керівник від кафедри підбиває підсумки.

Під час оформлення звіту необхідно дотримуватись таких структурних елементів:

- Титульна сторінка (Додаток 2);
- Зміст;
- Вступ;
- Розділи відповідно до загальних та індивідуальних завдань практики;
- Висновки.

У звіті варто охарактеризувати такі аспекти:

- загальні відомості про базу практики як медійну організацію / кафедру;
- типологічні особливості медіа;
- які напрямки роботи виконували в редакції / на кафедрі;
- методи збору інформації для написання матеріалів / підготовки занять;
- обсяг виконаних завдань;
- результативність;
- пропозиції щодо поліпшення практики тощо.

Характеристику-відгук про виконану роботу здобувача вищої освіти надає керівник від бази практики, яку він завіряє печаткою чи штампом медійної організації, або керівник від кафедри (викладач).

Творчий доробок практиканта – це оригінали опублікованих чи підготовлених до друку журналістських публікацій у друкованих та онлайн медіа, радіо та телематеріалів. Викладацький доробок – розроблені лекційні та семінарські заняття.

Критерії оцінювання

Оцінювання практики здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою. Головними критерієм є об'єктивність, всебічність та зрозумілість. За результатами проходження практики виводиться підсумкова оцінка, в яку входять сумарна кількість балів за всі види діяльності (оцінка з бази практики, керівника від кафедри, захист).

№ з/п	Вид звітності	Оцінка
1	Звіт	10
2	Щоденник	10
3	Журналістські матеріали, викладацькі матеріали, характеристика, індивідуальні завдання	70
4	Захист практики	10
5	Всього	100

Оцінка за практику вноситься в екзаменаційну відомість та індивідуальний план студента (залікову книжку).

Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри, Вченої ради факультету та університету.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для іспиту
90 – 100	A	Відмінно
84 – 89	B	Добре
74 – 83	C	Добре
66–73	D	Задовільно
61–65	E	Задовільно
21–60	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0–20	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням освітньої компоненти

ДОДАТКИ

Додаток 1.

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет
Кафедра журналістики

ЩОДЕННИК

_____ практики
(вид практики)
студентки __ курсу ____ групи
денної або заочної форми,
спеціальності 061 «Журналістика»
(ОП «Журналістика та кросмедійність»)

Прізвище _____
Ім'я _____
По батькові _____

Чернівці
2024

**Відомість обліку робіт,
виконаних студентом/кою за час проходження практики**

Дата	Перелік виконаних робіт	Робоче місце і посада	Підпис керівника на базі проходження практики

Додаток 2. Форма титульного аркуша звіту студентів

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

Кафедра журналістики

ЗВІТ

з _____ практики
(вид практики)

на _____
(назва бази практики)

Студентка (ки) _____
(номер групи)

(Прізвище, ім'я, по батькові)

Початок практики «__» _____ 20__ р.

Закінчення практики «__» _____ 20__ р.

Керівника практики:

Від бази практики _____
(підпис) (Посада, ім'я, прізвище)

Від кафедри _____
(підпис) (Посада, ім'я, прізвище)

Звіт захищено з оцінкою _____
«__» _____ 20__ р.

Чернівці
2024

Навчальне видання

Кафедра журналістики

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Навчально-методичний посібник

Підписано до друку 31.07.2024. Формат 60x84/16.

Електронне видання.

Ум.-друк. арк. 2,0. Обл.-вид. арк. 2,1. Зам. Н-053.

Видавництво Чернівецького національного університету

імені Юрія Федьковича

58002, Чернівці, вул. Коцюбинського, 2

e-mail: ruta@chnu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №891 від 08.04.2002 р.

